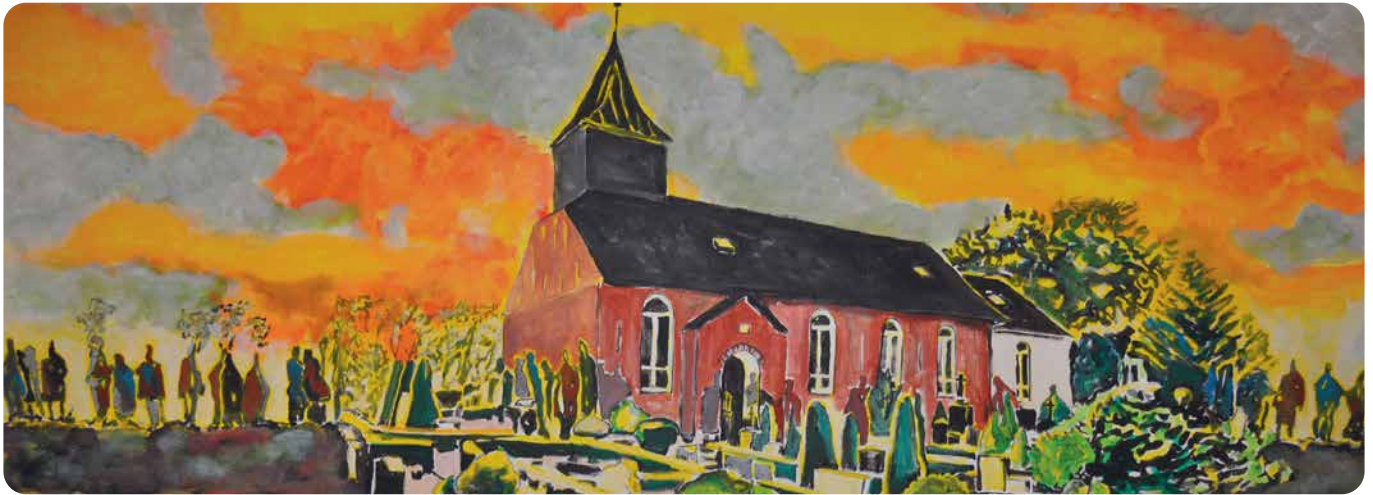

UDBJERG SOGNS KIRKEBLAD

SOMMERKONCERT

Søndag den 20. august 2023 kl. 15.30 – 16.30 i Ubjerg Kirke

Livemusik med trioen POPlic. De tre dygtige musikere synger og spiller et bredt udvalg af kendte popsange. De nyfortolkede popsange fra f.eks. Elvis, Medina og The Minds Of '99 egner sig godt til kirkerummet.

Kom til en musikalsk eftermiddag sammen med Mette Kjær Larsen, Heidi G. Klinge og Bettina Thorsøe. Arrangementet er gratis og alle er velkomne.

Menighedsrådet

Jens Friedrich Martensen

Jens Friedrich Martensen den 22. januar 2017

Ejendommen Sønderbækvej 5 i Sæd var i flere generationer hjem for familierne Hansen og Martensen. Det var et småkårs hjem med beskedne plads og til tider med mange børn.

Hans J. Hansen overtog i sin tid ejendommen efter sine forældre. Hans J. Hansens farmor var født Bossen, og i flere efterfølgende generationer blev huset beboere ofte omtalt med tilnavnet Bossen. Hans J. Hansen og hustru havde 13 børn. Det næst yngste barn Catharina født 1904 giftede sig omkring 1930 med den 4 år ældre Jens Martensen fra Bønderby. Parret flyttede ind i hendes fødehjem ved forældrene på Sønderbækvej 5.

Jens havde ingen fast arbejde, men han arbejdede hvor der var brug for ham som arbejdsmand med rensning af grøfter, som roehakker ved landmænd og som vejarbejder ved kommunen, som høstarbejder ved landmændene eller som snerydder ved kommunen.

Tidde, som var Catharina's kælenavn, arbejdede som vaske- og rengøringskone i både den danske og den tyske skole i Sæd.

I hjemmet var det Tidde, der var den ordførende, for Jens var det svært at komme til orde, han var hende underlegen. Jens havde det ikke let i ægteskabet med Tidde. Om det var for modet eller for tørstens skyld vides ikke, men en gang i mellem kom Jens hjem med en ordentlig "hårbyddel", og det har nok ikke fremmet ægteskabet til det gode.

Til trods for at Tidde var en stærk kvinde, så døde hun i en alder af kun 51 år. Hun efterlod ægtefællen Jens og 4 børn. Jens kom senere på alderdomshjemmet Digegården i Højer, hvor han boede i mange gode år indtil han døde 1969. De er begge blevet begravet på Udbjerg kirkegård, hvor deres mindesten fortsat står.

Parrets eneste efterlevende søn var Jens Friedrich Martensen født 1931. Om sin tidlige barndom i Sæd har Jens Fr. fortalt, at huset ikke var særlig godt bygget, der var ikke toilet og badeforhold, som vi kender det i dag. Toilettet var et udendørs skrummel, hvor spanden skulle tømmes jævnlige. Når vi børn skulle i bad, foregik det en gang om ugen i en zinkbalje. Vi havde en lille have med bær og grøntsager, og vi havde som regel et par grise, foderet til grisene var kartofler fra husholdningen og til tider korn fra min fars løn for høst- og tærskearbejde.

Jens Friedrich Martensens skolegang begyndte i den tyske skole i Sæd 1. april 1938, en typisk landsbyskole med alle årgange samlet i ét klasseværelse med en lærer. Det kunne til tider virke ret forstyrrende, når de ældste elever havde bibelhistorie og de yngste skulle koncentrere sig om skriveopgaver. Barndommen blev præget af krigsårene 1940-1945. Dertil kom, at hans skolegang blev forstyrret af to begivenheder. Han blev ret hårdt ramt af difteritis i 1943 og var indlagt på Tønder Sygehus i ca. seks uger med en længere rekreative periode bagefter. Den anden begivenhed fulgte kort efter. Skolen blev lukket på grund af landets besættelse, skolen blev brugt til militæret og senere til flygtninge. Han blev senere flyttet til den danske skole i Sæd og de manglende skoleår fik han efter krigen, idet han gik 1½ år længere end normalt, dermed blev han først konfirmeret 1947. Jens Friedrich var begavet i skolen, han fulgte på trods af sin unge alder gennem aviser og blade med i hvad der skete i verden. I modsætning til mange af sine kammerater, interesserede det ham. Han var også meget politisk interesseret. Udenfor skoletiden var barneårene præget af både leg og alvor.

Jens Friedrich Martensen som 10 årig.

Den mest yndede legeplads var en lille beplantning ved den tyske mindesten for de faldne sønner fra sognet i krigene 1870-1871 (Den tysk-franske krig)

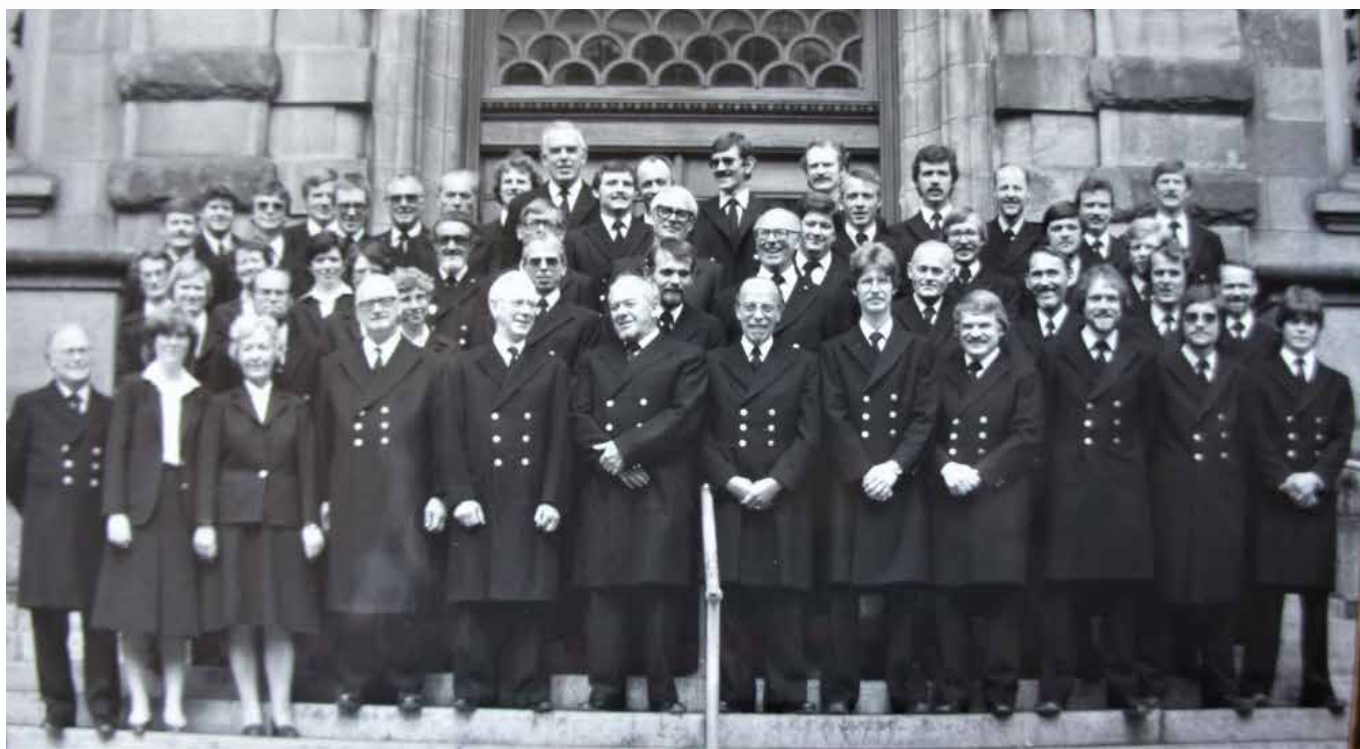
og 1. verdenskrig 1914-1918. En anden yndet legeplads var sprøjtehuset på hjørnet af Sprøjtehusvej og Sønderbækvej midt i byen, her var låsen til porten defekt, og sprøjtehuset var en pragtfuld legeplads, ikke mindst af den grund, at de ikke måtte lege der. Hvilket de heller ikke måtte ved mindestenen. Skydevåben var noget alle drenge gerne ville eje dengang, og de fik deres lyst styret efter 5. maj 1945, da de tyske besættelsestropper forlod Danmark, de tyske tropper måtte ikke tage deres våben med ind i Tyskland, så de blev smidt i grøften når tropperne nærmede sig grænsen. Disse våben var et eldorado – enhver dreng mellem 12 og 15 år havde som regel våben og andet militært isenkram nok til en mindre borgerkrig. Alt fik dog en ende, den danske brigade, politi, frihedskæmpere og ikke mindst forældrene lavede razziaer, og alle drenge blev afvæbnet. Et drengejob, der var spændende for Jens Friedrich, var at hente naboens køer hjem til malkning. Naboen havde en del af sine marker liggende langt fra gården, og Jens Friedrich fik lov til at ride på en lille pony hen for at hente de seks-syv malkekøer hjem til malkning og næste morgen samme vej tilbage. I skoleferierne var han ofte med sin far ude for at rense vandløb. Han havde så en pilekæp med, som han riggede til som fiskestang, det blev en hobby som han senere fortsatte med i fritiden. Som dreng kom han meget ved naboen Julius de Lorent. Julius boede i et gammelt, hyggeligt stråttækket hus. Stalden var bygget sammen med beboelsen, og hos Julius gik man igennem stalden, der rummede et par grise og en ko, for at komme ind i køkkenet. Julius var dengang en af de få i Sæd der havde en

bil, en FORD 1930 personbil. Han var fåreavler og havde omkring 50 får gående på diget ved Grønåen. Bagsædet på bilen blev også brugt til transport af fårebukken, når den skulle sørge for produktion af påskelam. Jens Fr. gik også på jagt med Julius og lærte her at skyde med sortkrudtbøssen, det godt kunne give en øm skulder. Senere blev jagt også en fritidsbeskæftigelse for Jens Friedrich.

Efter at han blev konfirmeret af pastor Magle i Tønder Kristkirke kom han i lære hos August Müller, Vestergade 24, Tønder (delikatesse-, kolonial- og materialhandel). Det var en hård læreplads, der i vintermånederne incl. handelsskole gav en arbejdstid på ca. 70 timer om ugen. Efter endt læretid i 1951 meldte Jens Friedrich sig frivilligt til aftjening af sin værnepligt som sluttede 1952. Herefter arbejdede han en kort periode hos købmand Lindhardt i Vestergade, og så 6 måneder hos Jørgen Colding i Popsensgade til sidst seks måneder i en blandet landhandel i Bylderup Bov.

I 1953 ville han se lidt mere af verden, han ville egentlig udvandre til U.S.A., men det blev ikke til noget, I stedet for rejste han til København, hvor han blev rødt postbud i Brønshøj indtil 1958. I 1958 blev Jens Friedrich ansat som betjent i Folketinget, gørende tjeneste på betjentstuen. Arbejdet her, var primært budtjeneste udenfor huset og inde i huset og at betjene folketingets medlemmer.

Alle folketingsbetjente var medlem af Foreningen af Folketingets Betjente. Kontingentet var kr. 40,00 om året. Foreningen havde et sommerhus der blev kaldt ENGBO. Det lå ved Tengslemark, der ligger lidt vest for Nykøbing Sjælland. Første gang han lejede det

Folketingets Betjentforenings 50 års jubilæum 28.09.1981. Foto: Elfelt.

var i sommeren 1959. Og igen i sommeren 1961. Lejen var kr. 50,00 for 14 dage i skoleferien og kr. 35,00 udenfor skoleferien.

Det var et skønt sted, med en fantastisk natur, men huset var ikke specielt moderne. Der var "lokum" i gården, ikke rindende vand inde, og heller ikke elektrisk lys. Men de nød at være der.

I maj 1960 blev han kasserer i betjentforeningen, og i december 1965 blev han formand. Det varede 3 år, men i april 1971 kom han igen i bestyrelsen og i april 1975 blev han kasserer igen.

I 1961 fik han tjeneste i sekretariatet for diverse udvalg, og her blev han, fordi han også kunne skrive på maskine, allerede konstitueret som overvagtimester. Medens han var postbud, havde han lært fremmedsprog på aftenskole, og det gjorde, at han blev udvalgt til at ledsage medlemmer fra udenlandske parlamenter på besøg, rundt i Danmark. Han stod for alt det praktiske, for at alt fungerede som det skulle. Skulle nogen på besøg i kongehuset, rådførte han dem i påklædning og lignende. Talrige gange har han været til audiens både hos Kong Frederik og Dronning Margrethe.

Ved statsbesøg i Folketinget stod han for modtagelsen, og når kongehuset var på besøg, var han, sammen med Folketingets Præsidium, med til at modtage og ledsage dem rundt, og sørge for at alt gik som det skulle.

1. januar 1980 blev han overinspektør, dvs. chef for 60 folketingsbetjente. Det medførte også, at han stod for udlevering af diverse kontorartikler til tingets medlemmer og ansatte.

Fra 1986 og frem til 1993, var han også, sammen med tre andre, betjent i Europa-Parlamentet når parlamentet havde møder hhv. i Strasbourg og Bruxelles.

I atten år sad han i bestyrelsen i Foreningen af Folketingets Betjente, mange år som kasserer og syv år som formand. Men da han blev overinspektør, sluttede det.

Som sønderjyde, var han medlem af, og hovedkasserer for "Sønderjyske Allgemeine" den selskabelige forening, med undertitlen "Foreningen til Istedløvens bevarelse". Alle sønderjyske journalister i Folketingets Presseloge var med i foreningen. Det samme var nuværende og tidligere folketingsmedlemmer der er født i Sønderjylland, samt ansatte der også var fra Sønderjylland. To gange om året holder de møde. På afstemningsdagen 10. februar og på våbentilstandsdagen 11. november. Møderne indledes i Genforeningsværelset der som regel er udsmykket til minde om afstemningsdagen i 1920. Det er en selskabelig forening, men altid kom snakken ind på Isted løven.

Isted Løven er lavet af H.W. Bissen til minde om slaget på Isted Hede 1850.

Isted Løven er lavet af H.W. Bissen til minde om slaget på Isted Hede 1850, hvor 6.400 soldater blev såret og døde. Løven blev placeret ved Flensborg Gamle Kirke i 1862, men blev flyttet til Unter den Linden i Berlin i 1868, og flyttet igen i 1878 til Kadetakademiet i Lichterfelde. Fra 1945 stod løven i København, ved Tøjhusmuseet, men i 2011 var den tilbage ved Flensborg Gamle Kirke).

I 1997 gik Jens Friedrich Martensen på pension, hans sidste arbejdsdag i folketinget var den 15.1.1997, dagen hvor dronning Margrethe havde 25. års jubilæum. Han havde set frem til at nyde tilværelsen sammen med sin kone Hanne, der var pensioneret overlærer, som han da havde været gift med i 44 år. Men sådan skulle det ikke være, hun døde næsten samtidig med at han gik på pension.

Efter sin pensionering udtalte Jens Friedrich Martensen: "Jeg synes jeg har haft en god tilværelse, et rigt liv med mange oplevelser, ikke mindst de som barneårene i grænselandet gav mig. Den smukke natur i marsken, når fugletrækket går over de flade vidtstrakte enge.

Sæd og Tønder udgør i min bevidsthed stadig de steder, hvorfra min verden går."

Efter pensioneringen og ægtefællens død bosatte han sig i Rørvig, hvor han døde den 27. marts 2022 i en alder af 90 år. Han fandt sit sidste hvilested ved kirken i Grevinge. Ægteparret efterlod en datter. Da Poul Schlüter var statsminister, var man i "Sønderjyske Allgemeine" enige om, at der var fire sønderjyder, der styrede landet, nemlig Poul Schlüter, H.P. Clausen (Folketingets Formand), Peter Christensen (Højesterets Præsident) og Jens Friedrich Martensen (Overinspektør i Folketingets betjentforening) fra Sæd.

Jacob Tygsen

Musik i kirken

Hver gang vi samles i kirken, uanset om det er til gudstjeneste, dåb, konfirmation, vielse eller begravelse, så forventer vi, at vi synger salmer sammen, ledsaget af orgelmusik. For sådan er det igennem tiden blevet vores tradition her i landet.

Orgelet har nemlig den fordel, at en enkelt person kan spille de mange forskellige stemmer og på den måde lyde som et helt orkester. Derfor kalder den tyske komponist og organist Michael Prætorius i 1619 orgelet for instrumenternes dronning. For reformatoren Martin Luther spillede musikken

også en vigtig rolle for forkyndelsen af Ordet i kirken. Derfor digtede han salmer på kendte, folkelige viser, så alle kunne synge med ved gudstjernerne, og han var selv en ivrig lutspiller og sanger, så det lutherske hjem i Wittenberg var muntert og fyldt med sang og musik. Men musikken har også langt tidligere været et vigtigt element i tilbedelsen af Gud. Ligesom der har været spillet musik til festlige lejligheder, hvor musikken blev brugt af almindelige mennesker til at skabe den rette stemning.

Musik spillede en stor rolle både i det gamle Israel og på nytestamentlig tid som livsytring i glæde og sorg, på hverdag og helligdage. I Det gamle Testamente føres opfindelsen af musik og musikinstrumenter helt tilbage til urtiden, for ifølge 1. Mosebog kapitel 4 vers 21 er Lemeks søn Jubla stamfader til alle dem, der spiller på harpe og fløjte.

Hymnen i Sl 33 begynder derfor med en opfordring til sang og spil til Guds pris: ”Råb af glæde over Gud. Det er dejligt at synge af glæde. Syng for Gud, spil harpe til. Spil for ham på ti-strengt

harpe. Syng en ny sang for ham, spil smukt, og råb af glæde” (Bibelen 2020).

Men musik kunne også bruges til at udtrykke sorg og klage, sådan som det beskrives i 1. Samuels bog kapitel 16 vers 16, hvordan musikken formåede at jage Sauls tungsind væk.

Selvom musikken ikke omtales helt så meget i Det nye Testamente, så har man også hørt musik ved fester. Da den fortabte søn er vendt tilbage, fejrer hans far det straks med musik og dans, som den

ældste søn hører, da han er på vej hjem fra arbejdet i marken (Lukasevangeliet kapitel 15, vers 25). Paulus bruger også billeder fra musikkens verden, når han taler om, hvordan Ordet skal formidles tydeligt og klart: ”Det er ligesom med musikinstrumenter, for eksempel en fløjte eller en harpe. Hvis ikke man kan skelne tonerne fra hinanden, hvordan skal man så kunne opfatte den melodi, fløjten eller harpen spiller? (1. Korintherbrev kapitel 14 vers 7, fra Bibelen 2020). Så det er altså ikke noget nyt, at musikken spiller en vigtig rolle i vores kirke

ved gudstjenester og de kirkelige handlinger. Men ud over de almindelige gudstjenester, da kan alle, der har tid og lyst, også komme til en spændende musikalsk oplevelse søndag den 20. august i Ubjerg kirke, hvor vi traditionen tro holder en koncert forud for årets store musikbegivenhed, Tønder Festival.

Rigtig god sensommer!

Kirsten Elisabeth Christensen, sognepræst

Arbejdsdag

Søndag den 30. april var der indkaldt til arbejdsdag, hvor der var god opbakning, både fra de "gamle" landsbyboer og tilflytterne. Listen med opgaver blev gennemgået og folk valgte den opgave, de havde lyst til. Omkring kl. 17.00 kunne der sættes flueben ved samtlige opgaver og dagen blev sluttet af med grillpølser øl og vand.

Sankt Hans

Fredag den 23. juni fejrede vores landsby Sankt Hans. En fantastisk smuk solskinsdag, hvor vejrguderne viste sig fra deres allerbedste side. Det havde de sådan set gjort i mange uger, så der var afbrændingsforbud over hele landet. Derfor blev bålet droppet og hele arrangementet henlagt til pladsen omkring grejhytten. Her blev gasgrillen placeret inde i grejhytten, hvor der er flisegulv og derfor ingen brandrisiko.

Arrangementet samlede ca 70 mennesker, der blev trakteret med grillpølser, øl, vand, kaffe og kage. Til børnene var der slikposer. Bent Christensen slog tonen an til Midsommervisen, så på den måde var Sankt Hans alligevel en smule som det plejer at være.

Byens Torv

Der arbejdes på en plan for Byens Torv, som både inddrager beplantning, læområder og legefaciliteter. Der indkaldes til borgermøde i efteråret, hvor der orienteres om tiltagene.

Grejhytten

Da grejhytten led af pladsmangel, er brand-sprøjten midlertidigt placeret i garagen ved "tilflytterhuset" indtil der bliver fundet en endelig plads til den. Og så har grejhytten fået indlagt el, så der nu er lys både i og uden for grejhytten.

Fælles fredag

Lokalrådets bestyrelse har besluttet, at der er Fælles Fredag den første fredag i hver måned hele sommeren igennem til og med oktober. Folk holder ferie på skift og nogle holder slet ikke ferie, derfor kører arrangementet hele sommeren. De, der har lyst til at mødes og få en snak over en øl eller vand, mødes på Byens Torv fra klokken 16.00. Broder Specht og Carl Heinz Hansen har taget arrangementet under deres vinger og sørger for, at bryghuset er låst op. Så det alligevel er en smule som det plejer at være.

UDBJERG SOGNS KIRKEBLAD

VARMESTUEN

Østergade 37, 6270 Tønder

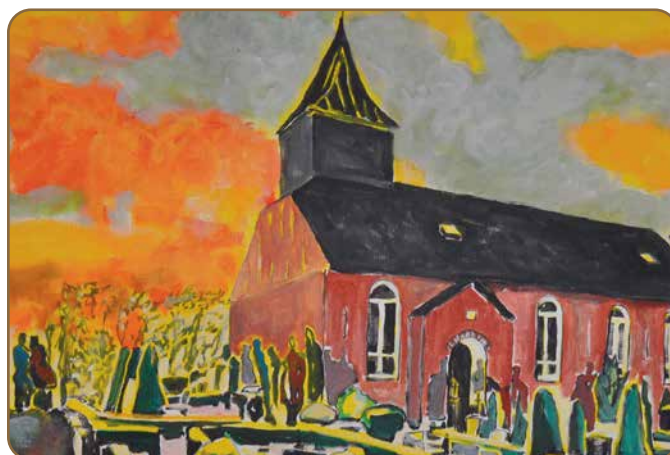

Varmestuen tilbyder

Hyggeligt samvær, nogen at snakke med, stilhed & hygge med andre, en kop kaffe og en bid mad (gratis). Blot må der ikke nydes alkohol, og ikke bruges eller omsættes rusgifte, mens du er i varместuen.

Åbningstider

Tirsdag, torsdag og søndag kl. 18.00 – 21.00

DANSKE GUDSTJENESTER

August 2023

Den 06. kl. 14.00
Kirsten Elisabeth
Christensen

September 2023

Den 03. kl. 10.00
Kirsten Elisabeth
Christensen

Oktober 2023

Den 01. kl. 14.00
Kirsten Elisabeth
Christensen
Fælles dansk-tysk
høstgudstjeneste

November 2023

Den 05. kl. 10.00
Kirsten Elisabeth
Christensen
Alle helgen

TYSKE GUDSTJENESTER

August 2023

Den 13. kl. 10.00
Anke Krauskopf

September 2023

Den 10. kl. 10.00
Dorothea Lindow

Oktober 2023

Den 01. kl. 14.00
Dorothea Lindow
gemeinsamer
deutsch-dänischer
Erntedankgottesdienst

November 2023

Den 12. kl. 10.00
Dorothea Lindow

KIRKEBIL

Til såvel danske som tyske gudstjenester i Ubjerg eller andre kirkelige arrangementer for menigheden kan man gratis bestille kirkebil. Søndage hvor der ikke er dansk eller tysk gudstjeneste i Ubjerg, kan man også gratis bestille kirkebil til gudstjenester i Tønder og Møgelønder. **Kirkebil bestilles hos Tønder Taxa tlf. 7472 2900. Bilen bestilles senest dagen før kl. 16.00.**

ADRESSER OG TELEFONER

www.sogn.dk/ubjerg

Sognepræst

Kirsten Elisabeth Christensen
Kirkepladsen 3, 6270 Tønder
Tlf. 2035 7953

Tysk præst

Dorothea Lindow
Kirkepladsen 5, 6270 Tønder
Tlf. 2035 7964

Organist

Erika Bultmann
Waldweg 4,
Humptrup
Tlf. 0049 4663 187603

Kirkegårdsleder

Emma Jensen
Ribelandevej 47, 6270 Tønder
Tlf. 2126 0880
8.00 – 14.00

Tysk kirkesanger

Heidi Lutter
Broder-Nissen-Weg 14,
Neukirchen
Tlf. 0049 4664 432

Dansk kirkesanger

Renate Osterholz
Klostergade 14
6240 Løgumkloster
Tlf. 2176 5703

Kirkevæрге og kasserer

Jacob Tygsen
Søndersøvej 1, Ubjerg
Tlf. 7472 1484

Menighedsrådets formand

Jacob Lorenzen
Sønderbækvej 17, Sæd
Tlf. 7472 4248

REDAKTION

Jacob Tygsen